

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Δ/νση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης
Τμήμα Αδειοδοτήσεων & Ρύθμισης
Εμπορικών Δραστηριοτήτων
Πληρ. Κ. Σφακιανάκης
Τηλ. 24673-51147
Email: t.adeiod@kastoria.gov.gr

Καστοριά 12/12/2024
Αρ.πρωτ.: 43157

ΠΡΟΣ:
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

ΘΕΜΑ: Εισηγήση προς την Δημοτική Επιτροπή του Δήμου Καστοριάς για την λήψη απόφασης σχετικά με τον καθορισμό ελαχίστων αποστάσεων σε θέσεις δραστηριοποίησης στο Στάσιμο εμπόριο.

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 55 του Ν.4849/21 (ΦΕΚ 207/05.11.2021 τεύχος Α'): «Ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις δραστηριοποίησης στο πλανόδιο εμπόριο.
2. Τον Ν.3852/2010 - άρθρ.73 περί Αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής
3. Τον Ν.5056/2023 (ΦΕΚ 163/06-10-2023/τ.Α') άρθ.9 «Αρμοδιότητες Δημοτικής Επιτροπής - Προσθήκη άρθρου 74 Α στον ν. 3852/2010» παρ.1
4. Τον Ν.3852/2010 άρθρ.65 περί Αρμοδιοτήτων του Δημοτικού Συμβουλίου.
5. Την παρ.3 του άρθρου 77 του Ν.3463/2006 όπου αναφέρεται ότι : « Σε όλες τις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2 η γνώμη πρέπει να παρέχεται στην αρμόδια αρχή μέσα σε δύο (2) μήνες, από τότε που ο Δήμος ή η Κοινότητα ή η ένωση έλαβε το σχετικό ερώτημα.»
6. Την αριθμ.πρωτ.32878/12-09-2024 Εισηγήση προς τα Συμβούλια Κοινοτήτων Δήμου Καστοριάς για την λήψη απόφασης σχετικά με τις ελάχιστες αποστάσεις θέσεων δραστηριοποίησης στο Στάσιμο εμπόριο.
7. Τις σχετικές επί του εισηγούμενου θέματος θετικές γνωμοδοτήσεις των Συμβουλίων και των Προέδρων των Κοινοτήτων Καστοριάς, Μανιάκων, Μεσοποταμίας, Αγίας Κυριακής, Γάβρου, Δενδροχωρίου, Δισπηλιού, Ιεροπηγής, Καλοχωρίου, Κλεισούρας, Κολοκυνθούς, Κορομηλέας, Λεύκης, Μαυροχωρίου, Μεταμορφώσεως, Οινόης, Πενταβρύσου, Πολυκάρπης, Πορείας, Τοιχιού, Τσάκωνης, Χιλιοδένδρου, Αγίου Αντωνίου, Αυγής, Βυσσινέας, Κρανιώνας, Μακροχωρίου, Μαυρόκαμπου, Μελά, Ομορφοκκλησιάς, Οξυάς, Πολυκεράσου, Πτεριάς, Σιδηροχωρίου, Χαλάρων, πλὴν των Κοινοτήτων Βασιλειάδας, Κορησού, Λιθιάς, Μελισσοτόπου που δεν γνωμοδότησαν εντός του προβλεπόμενου χρονικού περιθωρίου της παρ.3 του άρθρου 77 του Ν.3463/2006
8. Την αρ.1/2024 Απόφαση Δημάρχου «Καθορισμός Αντιδημαρχιών, Ορισμός Αντιδημάρχων και Μεταβίβαση Αρμοδιοτήτων»

A. Επί του θέματος

Αναφέρεται ότι σύμφωνα με το Ν.4849/2021 και ειδικότερα τα άρθρα 49 έως 52, οι Δήμοι της χώρας είναι αρμόδιοι για την χορήγηση αδειών και θέσεων στο στάσιμο εμπόριο. Η Αρμόδια αρχή πριν ή κατά τον καθορισμό των θέσεων που θα προκηρυχθούν οφείλει να καθορίσει τις ελάχιστες αποστάσεις αυτών: **α)** μεταξύ τους, **β)** από καταστήματα πώλησης συναφών προϊόντων, **γ)** από σταθμούς για την εξυπηρέτηση επιβατών του αστικού, του προαστιακού σιδηρόδρομου και των

υπεραστικών λεωφορείων, **δ)** από οργανωμένους και επισκέψιμους αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία, μνημεία και εκκλησίες, **ε)** από οργανωμένες ξενοδοχειακές μονάδες, εισόδους σχολείων, νοσοκομείων και **στ)** από δημοτικές και υπαίθριες λαϊκές αγορές.

Για τη χωροθέτηση των θέσεων δραστηριοποίησης στο στάσιμο εμπόριο βάσει αντίστοιχης χωροταξικής μελέτης λαμβάνονται υπόψη η ομαλή πρόσβαση σε κατοικίες και επιχειρήσεις, η ανεμπόδιστη διέλευση ατόμων με κινητικά προβλήματα και οι επιπτώσεις στην κυκλοφορία πεζών και οχημάτων όταν και αν αποφασιστεί από αρμόδιο όργανο η διάθεση θέσεων μέσω προκήρυξης

Στο στάσιμο εμπόριο μπορούν να δραστηριοποιούνται ως πωλητές:

α) Σε δημόσιο και δημοτικό χώρο, ιδιόκτητο ή μισθωμένο:

- οι κάτοχοι άδειας παραγωγού πωλητή στάσιμου εμπορίου στους οποίους έχει χορηγηθεί αντίστοιχη θέση,
- οι κάτοχοι άδειας επαγγελματία πωλητή στάσιμου εμπορίου στους οποίους έχει χορηγηθεί αντίστοιχη θέση.

β) Σε ιδιωτικό χώρο:

βα) πωλητές που λειτουργούν κινητές καντίνες, με την έννοια της περ. 21 του άρθρου 2 του Ν.4849/2021, εφόσον έχουν ακολουθήσει τη διαδικασία γνωστοποίησης του ν. 4442/2016 (Α' 230) και τηρούν τις ελάχιστες αποστάσεις βάσει των αποφάσεων της παρ. 2 του άρθρου 51 και της παρ. 9 του άρθρου 67, του Ν.4849/2021 «εξουσιοδοτικές διατάξεις» [Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υγείας και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, εξειδικεύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την υπαγωγή σε γνωστοποίηση της λειτουργίας των καντινών σε ιδιωτικό χώρο, σύμφωνα με τον ν. 4442/2016 (Α' 230). (άρθρο 67 παρ.9 Ν.4849/21)- η απόφαση εκκρεμεί]

ββ) οι κάτοχοι άδειας παραγωγού πωλητή στο στάσιμο εμπόριο, εφόσον δραστηριοποιούνται στον χώρο της παραγωγής των πωλούμενων ειδών (αγροτεμάχιο ή αλιευτικό σκάφος ή μονάδα υδατοκαλλιέργειας),

γ) οι υφιστάμενοι κάτοχοι άδειας δραστηριοποίησης στο στάσιμο εμπόριο στους οποίους έχει παραχωρηθεί αντίστοιχη θέση πριν από την έναρξη ισχύος του Ν.4849/21 (ημερ. έναρξης ισχύος 01.02.2022). Οι άδειες και οι θέσεις των τελευταίων παραμένουν σε ισχύ και ανανεώνονται σύμφωνα με το παρόν. (άρθρο 50 παρ.1 Ν.4849/21)

Η εν λόγω δραστηριοποίηση αφορά σε πωλητές που είναι μόνο φυσικά πρόσωπα. (άρθρο 50 παρ.3 Ν.4849/21)

Κατά την περίπτωση προκήρυξης θέσεων δραστηριοποίησης στάσιμου εμπορίου, οι όροι, η διαδικασία, η χρονική διάρκεια χορήγησης και τα ακριβή σημεία των θέσεων που παραχωρούνται, το τέλος που αντιστοιχεί σε κάθε θέση για το σύνολο του χρόνου δραστηριοποίησης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα ορίζονται με απόφαση του οικείου Δήμου.

Αναλυτικότερα αναφέρεται:

B. Ως προς το αιτιολογικό της παρούσας και την ερμηνεία της σχετικής Νομοθεσίας

1. Στάσιμο Εμπόριο

Το στάσιμο εμπόριο αποτελεί μία παραδοσιακή μορφή άσκησης υπαίθριου εμπορίου, ασκούμενη τόσο από επαγγελματίες, οι οποίοι επιλέγονται με μία περιοριστική διαδικασία μοριοδότησης με βάση κοινωνικά κριτήρια, όσο και από παραγωγούς.

Αποτελεί μορφή άσκησης εμπορικής δραστηριότητας με προνομιακό χαρακτήρα σε σχέση με το στεγασμένο εμπόριο, καθώς σε αυτή αποδίδονται δικαιώματα άσκησης εμπορικών δραστηριοτήτων, με κοινωνικά και άλλα προστατευτικού χαρακτήρα κριτήρια, σε προνομιακούς εμπορικά εκμεταλλεύσιμους κοινόχρηστους – κατά κανόνα –χώρους και συνήθως έναντι χαμηλού - αναλογικώς – αντιτίμου, χωρίς την ισχυρή επίδραση των οικονομικών παραμέτρων της ελεύθερης οικονομίας και χωρίς την ανάγκη ουσιώδους επένδυσης και λήψης υψηλού επιχειρηματικού ρίσκου από τους τελικούς δικαιούχους.

Ως αντιστάθμισμα αυτής της προνομιακής εμπορικής δραστηριότητας, τίθενται περιορισμοί κατά κανόνα από το νομοθέτη και κατά δεύτερο λόγο από κανονιστικές αποφάσεις της τοπικής διοίκησης, η οποία εν προκειμένω και όσο αφορά στο στάσιμο εμπόριο είναι οι Δήμοι της χώρας.

2. Οι ελάχιστες αποστάσεις

Στον προγενέστερο Ν. 4497/17 που κατήργησε ο ισχύοντας Ν. 4849/21, προβλέπονταν:

- Για τις περιπτώσεις **A.(β)-(γ)-(δ)-(ε)** (μη εμπορικά σημεία ενδιαφέροντος και στεγασμένο εμπόριο) όπως αναφέρονται στην πρώτη παράγραφο του παρόντος ως ελάχιστη απόσταση ορίζονταν τα 50 μέτρα
- Για την περίπτωση **A.(α)** (μεταξύ θέσεων στασίμου) και για Δήμους με πληθυσμό κάτω των 50.000 κατοίκους ως ελάχιστη απόσταση ορίζονταν τα 50 μέτρα, εξαιρώντας τους κατόχους παραγωγικών αδειών με αντικείμενο πώλησης καλλιτεχνημάτων, ειδών λαϊκής τέχνης κλπ
- Για την περίπτωση **A.(στ)** (υπαίθριες αγορές) και για Δήμους με πληθυσμό κάτω των 50.000 κατοίκους ως ελάχιστη απόσταση ορίζονταν τα 150 μέτρα.

Ενδεικτικά, ο αμέσως προηγούμενος του Ν. 4497/17 νόμος 4264/14, όριζε ότι οι θέσεις του στάσιμου εμπορίου θα έπρεπε :

A) «...να βρίσκονται εκτός περιοχών που γειτνιάζουν ή ευρίσκονται σε μικρή απόσταση από οργανωμένες ξενοδοχειακές μονάδες, μπροστά από την είσοδο εμπορικών καταστημάτων και εισόδους αρχαιολογικών χώρων, μουσείων, μνημείων και εκκλησιών...»

B) ενώ από τα άκρα των δημοτικών και λαϊκών αγορών για τους Δήμους με πληθυσμό κάτω των 50.000 κατοίκων ως ελάχιστη απόσταση ορίζονταν τα 150 μέτρα.

Από το παραπάνω νομοθετικό ιστορικό παρατηρείται ότι:

α) Οι αποστάσεις παρέμειναν σταθερές ως προς τα άκρα των δημοτικών και λαϊκών αγορών από τα σημεία στάσιμου εμπορίου (για Δήμους με πληθυσμό κάτω των 50.000 150 μέτρα) και

β) Ως προς τα «λοιπά σημεία ενδιαφέροντος» που ορίζει ο Ν. 4849/21, ο Ν. 4264/14 όριζε περιορισμούς με γενικόλογό τρόπο («εκτός περιοχών που γειτνιάζουν ή ευρίσκονται σε μικρή απόσταση...») ενώ στο δε Ν. 4497/17 ορίζονταν η απόσταση των 50 μέτρων

Με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο του Ν. 4849/21 ο νομοθέτης, προφανώς λαμβάνοντας υπόψη την διοικητική αυτοτέλεια των ΟΤΑ, την κανονιστική δικαιοδοσία των οργάνων διοίκησης αυτών, καθώς και τα ιδιαίτερα οικονομικά, χωροταξικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά του καθενός αποδίδει για πρώτη φορά στους Δήμους, τη δικαιοδοσία προσδιορισμού των ελαχίστων αποστάσεων των θέσεων δραστηριοποίησης στο στάσιμο εμπόριο.

Οι ελάχιστες αυτές αποστάσεις νοούνται ως αποστάσεις από χώρους και σημεία όπου αναπτύσσονται και ασκούνται άλλες κοινωνικές, θρησκευτικές, οικονομικές και άλλες δραστηριότητες, χώροι και σημεία αποκαλούμενα ως «σημεία ενδιαφέροντος» και τα οποία ορίζει επ' ακριβώς ο ίδιος ο νόμος.

Τέλος, οι αποστάσεις αυτές νοούνται μετρούμενες σε μέτρα και σε ευθεία γραμμή από τα όρια των οικοπέδων αφενός των σημείων ενδιαφέροντος και αφετέρου των ιδιωτικών χώρων των ενδιαφερομένων.

3. Τα «σημεία ενδιαφέροντος»

Τα σημεία αυτά «ενδιαφέροντος» σύμφωνα με το νόμο, ορίζονται με περιοριστικό τρόπο (άρθρο 51 παρ. 2 του ν. 4849/21) και είναι τα εξής:

- α) Οι αποστάσεις μεταξύ των θέσεων στάσιμου εμπορίου (είτε όμοιων ή ανόμοιων ειδών)
- β) Οι αποστάσεις των θέσεων στάσιμου εμπορίου από καταστήματα πώλησης συναφών προϊόντων
- γ) Οι αποστάσεις αυτών από σταθμούς για την εξυπηρέτηση επιβατών του αστικού, του προαστιακού σιδηρόδρομου και των υπεραστικών λεωφορείων,
- δ) Οι αποστάσεις αυτών από οργανωμένους και επισκέψιμους αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία, μνημεία και εκκλησίες
- ε) Οι αποστάσεις αυτών από οργανωμένες ξενοδοχειακές μονάδες, εισόδους σχολείων, νοσοκομείων
- στ) από δημοτικές και υπαίθριες λαϊκές αγορές.

Τα «σημεία ενδιαφέροντος» διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

- 1) Τα «σταθερά» ή «σχεδόν σταθερά» σημεία (α, γ, δ, ε, στ)
- 2) Τα «μεταβαλλόμενα, μη προκαθορισμένα σημεία» (β τα «καταστήματα πώλησης συναφών προϊόντων και οι όμοιες θέσεις στάσιμου εμπορίου)

4. Τα είδη του στάσιμου εμπορίου.

Όπως προκύπτει από τις αναφερόμενες πιο πάνω διατάξεις, οι ελάχιστες αποστάσεις αφορούν αφενός τα παραπάνω «σημεία ενδιαφέροντος» και αφετέρου τις θέσεις στάσιμου εμπορίου οι οποίες και αποτελούν αντικείμενο «προστασίας» από το νομοθέτη. Μπορούμε να διακρίνουμε τις θέσεις αυτές :

A) Θέσεις σε κοινόχρηστο χώρο (οριζόμενα από το Δήμο, αν μόνο και όταν ο Δήμος το επιθυμήσει) και ειδικότερα

αα) Με αντικείμενο κινητή καντίνα

ββ) Με αντικείμενο άλλα είδη κατά περίπτωση (π.χ. μαναβική και λοιπά είδη παραγωγού, είδη λαϊκής τέχνης, κ.ο.κ.)

B) Θέσεις σε ιδιωτικό χώρο (που επιλέγονται κατ' αρχήν με την ελεύθερη βούληση των ιδιωτών, ήτοι του εκμισθωτή του χώρου και μισθωτή επιχειρηματία), μόνο για αντικείμενο «κινητή καντίνα», τελώντας όμως υπό τους πρόσθετους δημόσιου ενδιαφέροντος περιορισμούς των ελαχίστων αποστάσεων (άρθρο 50 παρ. 2 Β. 4849/21).

Κατά τη βούληση των αρμοδίων οργάνων - και του νόμου μη ορίζοντος διαφορετικά- οι ελάχιστες αποστάσεις θα μπορούσαν να είναι είτε ενιαίες (δηλαδή ίδιες για όλες τις θέσεις ανεξαρτήτως διάκρισης του χώρου ή του αντικειμένου πώλησης) είτε διαφοροποιημένες κατά βούληση ως εξής :

Είτε ως προς το κοινόχρηστο – ιδιωτικό χώρο

Είτε ως προς τον αντικείμενο, ήτοι μεταξύ «καντίνας» και λοιπών ειδών κατά περίπτωση.

5. Ειδικώς η κινητή καντίνα ως μορφή στάσιμου εμπορίου σε ιδιωτικό χώρο.

Περαιτέρω, ο καθορισμός των ελάχιστων αποστάσεων, σύμφωνα με τις ως άνω διατάξεις του άρθρου 50 παρ. 1, θα αφορά για πρώτη φορά και την δραστηριότητα της στάσιμης καντίνας σε ιδιωτικό χώρο με βάση τη ρητή απαίτηση του νομοθέτη.

Σύμφωνα με την διάταξη, η μέριμνα του νομοθέτη και κατ' επέκταση του εκάστοτε Δήμου θα αφορά όχι μόνο τις ελάχιστες αποστάσεις των θέσεων στάσιμου εμπορίου τις ευρισκόμενες σε χώρο κοινόχρηστο ή δημοτικό ή δημόσιο (ιδιόκτητο ή μισθωμένο), αλλά και τις αντίστοιχες αποστάσεις των ιδιωτικών χώρων στάσιμου εμπορίου από τα ίδια ως άνω σημεία ενδιαφέροντος, μόνο-όμως- όταν αυτοί οι χώροι αφορούν την δραστηριοποίηση κινητής καντίνας ως στάσιμη υπαίθρια δραστηριότητα, με την έννοια της περ. 21 του άρθρου 2, εφόσον έχουν ακολουθήσει τη διαδικασία γνωστοποίησης του ν.4442/2016 (Α' 230), με προφανή στόχο να προστατευθούν τα ως άνω σημεία και χώροι, ήτοι η στεγασμένη δραστηριότητα, αλλά και οι λοιπές ρητά αναφερόμενες δραστηριότητες από την άσκηση του στάσιμου εμπορίου με αντικείμενο καντίνα, όπως ορίζεται στις οικείες διατάξεις.

Η μέριμνα αυτή του νομοθέτη ενισχύεται και από το γεγονός ότι – όπως αναφέρεται στην οικεία θέση (άρθρο 50 παρ. 1 εδ. βα), η παραπάνω δραστηριότητα σε ιδιωτικό χώρο, αναμένεται να τεθεί υπό πρόσθετους περιορισμούς, καθώς στην παρ. 9 του άρθρου 67 του Ν. 4849/21 προβλέπεται η έκδοση υπουργικής απόφασης που θα εξειδικεύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις γνωστοποίησης καντινών σε ιδιωτικό χώρο. Η πρόθεση του νομοθέτη να ρυθμίσει ειδικώς τα παραπάνω ζητήματα

καντινών σε ιδιωτικό χώρο, μη αρκούμενος στις διατάξεις του Ν. 4442/16, υποδηλώνει την πρόθεση του, να διαφοροποιηθεί η αντιμετώπιση αυτών από την διοίκηση.

Ο Δήμος Καστοριάς προκειμένου να εναρμονιστεί με την υπάρχουσα νομοθεσία (άρθρο 51 παρ. 2 του ν. 4849/21) πρέπει να καθορίσει κατά τα παραπάνω τις αποστάσεις των θέσεων δραστηριοποίησης υπαίθριου στάσιμου εμπορίου. Δεδομένου του ότι οι ελάχιστες αποστάσεις που έθετε ο νομοθέτης με το προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς (Ν. 4264/14, Ν. 4497/17), αξιολογούνται με βάση την έως πρόσφατη δραστηριοποίηση των πωλητών και των επηρεαζόμενων επιχειρήσεων του Δήμου από την υπηρεσία μας ως λειτουργικές, οι προτάσεις μας δεν διαφοροποιούνται ως επί τω πλείστων από την προϊσχύουσα νομοθεσία. Άλλωστε ο όγκος της εμπορικής και επιχειρηματικής δραστηριοποίησης προσαρμόζεται από τους κανόνες της ελεύθερης αγοράς στα κατά τόπους πληθυσμιακά δεδομένα ανά Δημοτική ενότητα και έτσι θεωρείται λειτουργικό να υπάρχουν κοινά οριζόμενες ελάχιστες αποστάσεις για όλες τις περιοχές ενδιαφέροντος του Δήμου Καστοριάς. Η μόνη διαφοροποίηση αφορά στην απόσταση δραστηριοποίησης μεταξύ θέσεων με συναφή προϊόντα (ήταν 50 μέτρα και προτείνονται 100) προκειμένου να προστατεύονται επιχειρηματικά επαρκώς το στεγασμένο εμπόριο και οι επιχειρήσεις/καταστήματα με την στατική ιδιωτική επένδυσή τους.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, καθώς και τις θετικές γνωμοδοτήσεις των ΔΚ του Δήμου Καστοριάς, σας αποστέλλουμε την πρόταση της υπηρεσίας μας για τον καθορισμό των αποστάσεων των σημείων άσκησης στάσιμου υπαίθριου εμπορίου από άλλα σημεία νομοθετικού ενδιαφέροντος, ανά κατηγορία, που έχουν ως εξής:

α) μεταξύ τους πενήντα (50) μέτρα

β) από καταστήματα πώλησης συναφών προϊόντων, εκατό (100) μέτρα

γ) από σταθμούς για την εξυπηρέτηση επιβατών του αστικού, του προαστιακού σιδηρόδρομου και των υπεραστικών λεωφορείων πενήντα (50) μέτρα

δ) από οργανωμένους και επισκέψιμους αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία, μνημεία και εκκλησίες, πενήντα (50) μέτρα

ε) από οργανωμένες ξενοδοχειακές μονάδες, εισόδους σχολείων, νοσοκομείων, πενήντα (50) μέτρα

στ) από δημοτικές και υπαίθριες λαϊκές αγορές εκατό πενήντα (150) μέτρα

Κατά τα παραπάνω αναφερόμενα παρακαλούμε να εισηγηθείτε προς το Δημοτικό Συμβούλιο για την έγκριση και την έκδοση της προβλεπόμενης σχετικής απόφασης.

**Ο Αντιδήμαρχος
Πολιτισμού, Τουρισμού
& Επιχειρηματικότητας**

Εγγλέζος Εμμανουήλ